

Het duiven-evenwicht

MARIAN BOYER

toestemming tot opvoering via info@marianboyer.nl

Een jong meisje

met voor zich: een schrift.

Wij heten Kater en Tim.

Kater is beter in het donker,

Tim houdt ervan zand tussen haar tanden te malen.

Waarom weten wij niet.

Gisteren werden wij vijftien.

Wij hebben weer de felicitaties gehaat die ons uit het dorp hebben bereikt.

Het meest haten wij de felicitaties over de post

die ons eenmaal per jaar uit de stad bereiken.

Het herinnert ons eraan dat wij in het dorp moeten leven.

Wij begrijpen het dorp niet. Bijvoorbeeld.

Er is een hotel dat 'De Gouden Klok' heet.

Niets doet de naam glanzen

als het koepelige geluid dat je hoort

als je 'Goud' en 'Klok' hoort.

Dat weten wij omdat wij er rondom hebben gelopen.

Voor de ingang van Hotel De Gouden Klok

staat een bord.

'Heden erwtensoep' schreven daarop de eigenaren.

Uit de deur kwam een man.

Uit zijn mond kwamen groene klodders.

Tegen het zwarte schoolbord met 'Heden erwtensoep' spoot hij het groene.

Daarna strekte hij de armen naar ons uit.

En hij zei: 'Kinderen verlos ons'.

Wij hebben hem moeten laten gaan.

Er gaat nooit iemand in met een koffer,

er gaat nooit iemand uit met een koffer.

Dat is Hotel 'De Gouden Klok'

Wij hebben ontdekt dat de woorden meestal ongelijk zijn aan de dingen die wij zien.

Wij zijn begonnen met schrijven: gisteren.
De kalender stond op 28 april.
Dat herinnerde ons aan het feit
dat wij vijftien moesten worden
Wij geloven dat alle volgende cijfers beter zijn,
en alle vorige cijfers slechter.

Op onze drempel is dit dan gelegd, in roze papier.
Als vuur knisperde het in onze vingers,
echt zo'n geluidje om dichtbij te zijn.
'Ik geef een dagboek' zei onze grootvader,
'dat zal de wereld helpen herinneren. Dat moet.'
Hij zegt: 'jij bent de schrijfster; schrijf'.
Wij zeggen: wat voor woorden?
Hij zegt: 'Woorden die helpen precies te zijn.'
Wij vinden woorden eerder slodderig,
een soort pap in de bek.
Uit de bek van die klootzak van De Waal bijvoorbeeld
uit de vierde
daaruit komt alleen drek.
Maar dan strijken we met onze vingers over de
heerlijke bladzijden.
En we besluiten te doen wat onze grootvader zegt.

De pen over het blad maakt rustig.
Naast het tellen der dagen,
naast het tellen der stappen op het landweggetje.
Naast het stappen der stappen.
Per stap verzinnen we 1 stoeptegels,
en zo is ons pad geplaveid,
naar de stad.

1 keer zijn wij in de stad geweest.
Onze nacht lag daar wit, in een wit bed.
Het stonk naar tandartsborensput.
Saai. We gingen dus maar.
Op ons hoofd hebben wij daarna de vele duiven
die de stad rijk is laten zitten.
Er is een evenwicht
dat men voor de duiven houden moet.
Rustig.
Er was zon en op onze armen werd die prikkelend.
En er was geruis om ons heen.
En er zijn van die druiperige broodjes
die je zo lekker staand kan eten.
Die aten we.
Je ziet de gebouwen, de wolken
door elkaar en kantelen maar -
en de uien van het broodje maar ruiken -
Goeie rommel.
En er waren vele mensen
die niet op ons letten.
Dat is de hele stad.

Dit is de volgende dag geschreven.
We horen de kamerklok die wij haten,
en verder horen we de gewone dingen in huis.
Eerder op school hebben wij op de gangen gestaan,
een uurtje of twee in totaal.
'Jij eruit!' gilte de vrouw die lerares heet.
In ons hoofd heet zij anders,
maar het is niet goed die naam te denken.

Eerst gaan we door met het voorstellen

van onze familie in huis.
Wij hadden al gezegd: de grootvader.
Sem. Hij woont bij ons.
Was Bokskampioen Heren Lichtgewicht.
Is fijn om vaak te zeggen, Heren Lichtgewicht
Heren Lichtgewicht

Naar de vele bekers achter het glas van het dressoir
kunnen we bijna elke dag kijken,
achter het glas wordt je gezicht een dubbelgezicht
je hapt
je bent een vis van glas en ijzer.
Vaak doet onze grootvader zijn handen voor zijn gezicht, zo in een roerbeweging en
zegt:
'als ik deze niet had gehad...'
Bijna al het oude bezoek,
maar zeker al het nieuwe bezoek vraagt
nou, wat dan Sem?
Wij vragen nooit vragen
die wij niet zelf hebben verzonnen,
en geen vragen waarop wij het antwoord al weten.
Al onze echte vragen betreffen de toekomst.
Ons moeder gaat weg van het bezoek.
Het raketige geluid komt van de kopjes
die in de keuken door elkaar worden geschoven.
Dat is het zenuwachtige in het leven.

Terug in de school.
Wij haatten het toen er boven ons opstel een drie in het rood stond geschreven.
Deze haat is anders
anders dan die wij bij de felicitaties krijgen.

Die voor de rode drie is dieper,
en maakt dat je doorgaat.
Het is dom ons de rode drieën te geven voor het opstel
'een dagboek' genaamd.
Sowieso haten wij meisjes met dagboeken.
Een logboek is beter, als bij schepen die varen.
Wij zeiden tegen onze grootvader:
'Wij willen dat het logboek heet' en onze grootvader zei:
'Hopla maar. Hoe preciezer, hoe beter'.
Misschien dat wij het in de zee gooien later
en dat vissers het opvissen
aan de andere kant van de zee.

Het dagboek van Anne Frank
dat hebben wij het ergst gehaat.
Dit is ook door ons in het opstel 'Het dagboek' bevestigd en neergeschreven.
Het meest haten wij het tijdens de les
hardop lezen van héél het dagboek van Anne Frank,
vanwege het heilige dat sinds het lezen
in ons schoollokaal is gekomen.
Hetzelfde heilige als bij onze tante Fietje die altijd huilt,
wat wij niet uit kunnen staan;
als bij oom Harry die tegen de vogels praat
in een andere taal;
als bij onze hele ouwe nicht in het bed in de stad.
Twaalf hele malen is die opgepakt, schijnt het
lopende in de stadstunnels met een pond ossenworst,
roepende 'mijn kinderen'
doelende op kinderen, kennelijk
zoekende haar kinderen, kennelijk
kwijt, schijnt het.
Van het heilige krijgen wij

verschrikkelijke jeuk onder ons haar.
Van het heilige hoeven wij niets te weten
Van het heilige weten wij alles al.
Het hindert ons bij onze belangrijke vragen.

De lerares aan wiens naam wij niet willen denken zei ons: 'voor jou is het helemaal de limit'.

Wij zeiden: 'Krijg zelf de limit, met je drie. Wij hadden liever in een kamp weg zitten teren dan hier bij u'.

Het kan ons niet schelen dat wij daarna in de gang moeten gaan.
Lekker rustig.

Nu zijn aan de beurt: onze ouders.
Bij onze vader zitten we vaak in de schuur
te kijken naar hoe hij de kasten maakt
van niks naar zo hoog
Soms stopt hij en kijkt in de verte
naar dingen die je niet kan zien.

Dan heb je onze tweede moeder
Toen wij heel klein waren is de eerste, de echte
door de velden gaan lopen, door de hekken heen
en bij de dieren gaan staan,
met haar armen om de dieren, zo.
In regen en wind bleef zij staan.
Dag in dag uit ging het zo.
Op het laatst zei onze vader: 'het kan niet langer'.
Er is een auto gekomen waar zij in 1 keer in verdween.
Toen zagen we haar lang niet meer.
Daarna kregen we een brief:
'jullie moeder is dood maar gelukkig.'
Vanaf dat moment deed iedereen zielig tegen ons

maar dat is dus totaal overbodig.
Wij waren haar al vergeten - alles van haar.
Opa Sem vertelt ons steeds over haar
over haar ogen en over haar haar.
Groen en rood.
Net als wij.
Kater het rode,
Tim het groene.

Wij hadden haar best van de velden kunnen halen.
We hadden frietjes voor haar kunnen bakken
of broden, om samen te eten.
De kinderen krijgen geen belangrijke taken toebedeeld.
De volwassenen houden die voor zichzelf.
Op den duur zullen de kinderen wegwijnen
aan de onbelangrijkheid.
En messen en touwen zullen het voertuig zijn
van hun wraak – aarrgrhhh!
Dit is de toekomst, van ons allen.
Eigen schuld.

De moeder die we nu hebben zit dagelijks naast ons,
bij de zenuwenklok in de kamer, rustig te wezen.
Haar meisjesnaam klinkt als een frans lied dat we kennen: Emmy (*geeft schetsmatig
zang aan*)
Nou ja, een lange naam.
Emmy en mijn vader kregen Harold.
Zoiets noemt men een halfbroer.
Als zij naar Harold kijkt, lacht zij,
als zij naar ons kijkt, lacht zij anders.

Deze moeder vertelt ons een verhaal

waar wij iedere keer weer om vragen.

Het heet: 'De Indische vorsten'.

Haar voorouders waren vorsten van Indië.

Als prinses werd zij daaro bijna in mootjes gehakt.

Dan is ze naar ons gekomen.

Zelf geloven we niet in sprookjes, maar dit kan waarachtig zijn: de zwaarden uit het verhaal zijn hetzelfde als die in ons huis aan de muur hangen, en zijn schitterend en edel met de stilte die zij verspreiden.

Nooit mogen zij worden aangeraakt.

1 keer deed ik het - en ik viel om.

Ik heb besloten een en ander te geloven.

Opa Sem komt op zon- en zaterdagen in de keuken om zijn grapjes te maken.

Terwijl mijn moeder de kippenvleugels bakt

doet Sem zijn armen zo op en neer

(doet kippen-vliegbeweging)

en kakelt naar ons

en knipoogt naar ons.

Pas geleden hebben wij ontdekt dat hij ook knipoogt als wij er niet staan.

We zoeken nog naar wat dit betekent.

Stop. De broer, het halfgenie, de eikel, komt.

Tijden verder.

Kater is twee dagen en nachten bij het bed van Sem moeten gaan,

en Tim heeft haar twee dagen en nachten geholpen.

Zo paste Sem tussen ons in, om ons luisteren te doen, zoals ieder jaar in mei.

Tim heeft rechts gezeten, ik links.

We gingen maar langs Sem z'n gezichie strijken.

Elk jaar in mei is hij ziek.

Juist als er in het rotdorp de rotfeesten alom zijn.

We willen elk jaar wel onder de grond duiken,
maar je moet gewoon niet zeuren.

Overall in de ommestreken hangen druk de vlaggen
met het oranje-sjerpgewapper.

Wij hebben er geen, maar aan de feesten vinden we toch niks dus dat komt mooi uit.

We hoeven daar ook niet aan mee te doen, aan de feesten.

'Het kan niet', zegt onze moeder, 'denk aan je grootvader'.

Wij denken altijd aan onze grootvader.

Onze grootvader kijkt naar ons
maar het is of hij iemand anders ziet.

Net als met de knipoog.

En net als onze vader.

We weten niet wie ze zien.

Sem zegt 'mijn dochter mijn dochter'
en dan kijkt-ie langs ons de polder in.

Kijken wij ook maar de polder in.

Elk jaar kijken wij.

De huizen met de boterbloemen zien we.

De knotwilg met de kraaien erop.

De leeuweriken.

En we vragen ons onze vragen.

Hoe we de jeuk in ons haar weggrijgen.

Of ze er ooit anti-jeukzalf tegen uit zullen vinden.

Soms lukt het ons, puur door denken. Weg jeuk.

We kunnen ook wegdenken wat Sem ons ieder jaar
in de meitijd vertelt.

Lijken bijvoorbeeld. Kan je wegdenken.

Denken we weg.
In je hoofd draai je ze om.
Je schudt ze uit
mept erop
als een bokszak.
Vanaf het plafond bungelt het naar beneden.
Daar deel je dan je knallen op uit.
Je wordt Kampioen Lichtgewicht Lijkenmepper.
In je hoofd krijg je de bekers.
Enorm zijn die.
We vinden het niet erg zo samen te zitten
We hebben de enorme bekers.
Ieder een.
Bij ons is alles dubbel.
Stel, je moet al het luisteren alleen doen.
Al het praten, en al het luisteren alleen
wat dan. Wat dan?

Van Sem hoeft het ook niet, alleen luisteren.
'Je bent mijn meisje, hoe dan ook'.
Dat zegt hij tegen ons, elk jaar in mei.
Soms zegt hij ook: 'Trek 's aan me vinger'.
Dat doen wij, dan laat hij een scheet.
Wij lachen natuurlijk.
Deze mei ook.
Hij zei: 'Trek 's aan me vinger',
en Sem liet de scheet.
Wij lachen natuurlijk.
Dan heeft hij onze handen gepakt, en gezegd:
'Schrijf alles op. Het zal de wereld leren'.
Wij moesten de polder in kijken.
We zagen de huizen met de boterbloemen.

De knotwilg met de kraaien erop.

De leeuweriken.

Wij moesten beloven ons niks van niemand aan te trekken, wat de mensen ook zeggen.

We moesten beloven gelukkig te worden.

We beloofden het.

Hij vroeg of we hem zouden vergeven, later.

We wisten het antwoord niet, ja zeiden we maar.

Toen heeft hij onze handen –

bij hem om de hals gelegd.

Hij heeft ons gezegd ze niet weg te halen.

Maar juist ermee te drukken.

Dat hebben we gedaan.

We mochten niet naar hem kijken.

Eerst was er een geluid uit zijn keel of het tochtte.

Toen was het stil.

We zijn naar buiten gegaan en hebben tegen de schuurdeur aangezetten tot onze moeder is gekomen.

We zagen de huizen, met de boterbloemen,

de knotwilgen met de kraaien erop

en hoog boven ons de leeuweriken.

Zoals elk jaar in mei.

Niets

maar dan ook niets was er veranderd.

Binnenkort gaan wij naar de stad.

Het wijde en het drukke zal ons omringen.

We zullen naar de kleine bakkertjes in de straten gaan.

Misschien bezoeken we de indrukwekkende havens.

We zullen naar de duiven gaan.

We zullen gelukkig zijn.

